

№ 2 тақырып. Менеджмент талаптары және редакция

Менеджмент талаптары: кәсіпкерлік, нарықтық экономика, басқарудың кәсібилігі (менеджерлер дайындау).

Менеджмент мектептері.

Басқару ойының өркендеуін төрт мектепке бөледі, олар: «басқарудың ғылыми мектебі», «әкімшілік мектеп», «адам қарым-қатынасы» мектебі және «ғылыми менеджмент» мектебі. Осы мектептердің әрқайсысының менеджментіне деген қатынасы анықталады. Ғылыми менеджмент мектебінің пайда болуын американ инженері Ф.У.Тейлордың есімімен тығыз байланыстырады. Оның ұстанымдары төрт нұсқаға алып келді.

1. Ғылымның негізін жасау, ол бұрынғы салт-дәстүрді, қалыптасқан жұмыс әдістері әрбір элементті ғылыми зерттеу. Құрылыстағы сияқты басқаруда да дәлдік керек.

2. Қызметкерлерді ғылыми қабілетін қарай таңдау, оларды дайындау және жүйелік оқыту.

3. Әкімшілік пен жұмысшылар арасында жұмыста ғылыми жүйені ұйымда пайдалану мақсатында бірігуі.

4. Еңбек пен жауапкершіліктің әкімшілік пен жұмысшылар арасындағы теңдестік.

Ф.У.Тейлордың шоғырлану тұжырымдамасы және ғылыми менеджмент мектебінде «А.Эмерсонның өнімділіктің 12 түрлі шарты» дегенінен алады:

- анықталған мақсатқа әртүрлі басқарушылықтың деңгейінде басқарушы мен бағынушының жұмылдырылуы;

- болашақ мақсатты есептегенде әрбір үрдісті талдауда жақсы ойлау;

- жақсы кеңес, арнайы білімнің қажеттігі, өнеркәсіп пен басқарушылар арасындағы әр сұрнысқа дұрыс кеңес;

- тәртіп-ұжымның барлық мүшелерінің ережелер мен тәртіпке бағынуы;

- қызметшілерге әділетті қарым-қатынас;

- тез, сенімді, толық және үздіксіз қажетті ақпаратпен қамтамасыз ету;

- ұжымды тез әрі ұтымды басқару;

- ереже және күнтізбе, ұйымның жетіспеушілігін тез өлшеу және шығындарды да тез өлшеу әрі ол шығындарды азайту;

- өнімділікті марапаттау, әр қызметкердің еңбегін лайықты бағалау.

20- жылдары әкімшілік мектеп пайда болғаннан кейін, мамандар ұйымда басқарушылықты толығымен пайдалануды ұсынды. Бұл мектеп француздық менеджмент мектебін қолдаушы А.Файольмен байланысты. Ол әкімшілік басқару принципін жасады, және оның ойынша ол әр ұйымға қажет деп санады.

1. Жұмыстың бөлінуі. Еңбекті арнайы бағыттау ұйымның табысты болуы үшін аса қажет.

2. Билік, Бұйрық еткен кезде оған жауапкершілікпен қару қажет.

3. Тәртіп. Тыңдау және сыйлау – ұйымның жемісті еңбек етуіне септігін тигізеді.

4. Бірбасшылық. Әр жұмысшы бұйрықты тек бір адамнан алуы керек.
5. Бағыт бірлігі. Ұйымдағы әр қызметкердің күші тек бір мақсатқа бағытталуы керек.
6. Марапаттау. Жұмысшылар таза еңбегі үшін, өзінің қосқан үлесі үшін сыйлық алып отыруы қажет.
7. Әділеттілік. Әділеттілік адамгершіліктің және заңдылықтың нәтижесі, ол қызметкерлердің беріліп жұмыс істеуіне алып келеді.
8. Қызметкерлердің жұмыстағы тұрақтылығы. Адамдарға өз жұмысын жақсы білуі үшін уақыт берілуі қажет.
9. Сезімталдық. Жақсы нәтиженің бірі, ол қызметкердің жоспарды өзі құрып, өзі орындауы.

Бүгінде заман талабынан туындап отырған, қоғамдық қызметтің қай саласына болсын аса қажет мамандықтардың бірі –менеджмент. Қазіргі кезде менеджмент бойынша басылып шыққан әдебиеттердің қандайы болмасын аса маңызды.

Бүгінгі редакцияларды менеджмент талаптарының орындалуы қатаң бақыладанады. Өйткені редакцияның табыс көзі және нарықтағы позициясы нақ осы менеджмент талаптарын дұрыс та орынды жүзеге асыруға тікелей байланысты.

Таяу уақыттағы дағдарыс та БАҚ нарығына, редакция менеджментіне айтарлықтай өзгерістер әкелді. Себебі, бұрынғы тираждық басылымдар қысқарып, енді көптеген ірі-ірі алпауып басылымдардың өзі онлайндық нұсқаға көше бастады. Себеі, бұл қаржы жағынан тиімді. Және де оқырмандардың осы газет материалдарының аудио жазбасын тыңдауына деген сұранысының артуы да әсерін тигізуде. Қазір ең ірі деген америкалық және батыстық басылымдар өздерінің тілшілер корпусын қысқарта бастады. Яғни журналистика менеджменті бір жағынан ақпараттық технологияның өркендеуіне қатысты өзгерсе, екінші жағынан медианарықтың қатаң талаптарына қарай өзгеруде.